Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal 9-77
Ss. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

ÚJKELET

ZSIDÓ·POLITIKAI·NAPILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK
Romániaban
Egész évre — — 1150
Félévre — — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110
★
Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40·—
Egyes szám — — 3·—

1927 junius 11 Szombat | Cluj-Kolozsvár ★ X évfolyam ★ 128 szám | 5687 Sziván 11

Választás előtt

E pillanatban, amikor ezeket a sorokat írjuk, a politikai krizis ujra felütötte fejét. Stirbey herceg kormányalakitásának vezérlő gondolata az volt, hogy a kormányában szereplő pártvezérek meg fognak tudni egyezni a közös listában és igy az országos választások minden nagyobb zökkenés nélkül fognak lefolyni. A kormányban résztvevő két legnagyobb párt, a nemzeti parasztpárt és a liberális párt között a megegyezés azonban nemcsak késik, de ugy látszik, hogy talán létre sem jön. Ha pedig a pártok közötti megegyezést nem sikerül keresztülvinni, ugy Stirbey herceg roppant kényes helyzetbe kerül, mert elnöke lesz egy olyan kormánynak, amelynek miniszterei egymás ellen küzdenek a választásokon.

Stirbey herceg néhánynapos kormányzása óta többször szögezte le, hogy amennyiben a pártok között a megegyezést nem sikerül létrehoznia, kénytelen lesz missziója kudarcának következményeit levonni és kormányelnöki méltóságáról lemondani. A mai politikai konstelláció mellett nyilt titok, hogy a lemondó Stirbey herceg helyébe liberális kormány lépne.

Ez a pillanatnyi helyzet, de a drámai gyorsasággal váltakozó események percről-percre uj helyzetek elé állithatják az ország közvéleményét. E pillanatban maguk a román pártok is tájékozatlanul állnak a néhány nap mulva széles erővel meginduló választási kampányban és a kisebbségek vezetői, akik népük morális és exisztenciális érdekeit akarják kimenteni a helyzetből, egyelőre csak arra szoritkoznak, hogy tiszta képet alkossanak a helyzetről. Ezekben a pillanatokban józan önmérséklésre van szükségük a kisebbségeknek, ha azt akarják, hogy a julius 7-iki választásokon megszerezzék arányszámuknak megfelelő parlamenti képviseletet.

Nem lehet más feladata az erdélyi zsidóságnak, mint az, hogy bevárja a helyzet tisztázását. A Zsidó Választási Blokk központjának kiküldöttei egyrészről a többi országrészi zsidó szervezetek vezetőivel keresték meg a kapcsolatot a választási küzdelemben résztvevő pártok vezetőivel.

Mindaddig, mig az Országos Zsidó Választási Blokk, amely e hó 13-ikán tartja meg ülését, határozatot nem hoz, minden erőnket az erdélyi zsidóság egységének megteremtésére kell koncentrálnunk. A zsidó szervezetek vezetői fel kell vegyék minden helységben a zsidó lakossággal az érintkezést és a választási jogosultsággal biró zsidó polgárokat fel kell világositsák arról a kötelességéről, elérkezett az ideje annak, hogy a választási mérkőzésen egységesen vonuljon fel a zsidóság.

Erdély minden részéből az Országos Választási Blokk központi irodájához befutott jelentésekből máris meg lehet állapitani, hogy Erdély zsidóságában tökéletes visszhangra talált a Választási Blokk felhivása. Nem fér kétség ahhoz, hogy a multak szomoru tapasztalataiból minden zsidó választó levonta a következtetéseket és ma már mindenki jól tudja, hogy parlamenti képviselet nélkül nincs, aki megvédelmezze a zsidóság jogait és veszélyeztetett érdekeit. Az eddig elmult parlamenti ciklusok megtanitottak bennünket arra is, hogy a zsidóság parlamenti védelmét nem lehet rábizni sem más politikai pártokra, sem olyan zsidó képviselőkre, akik zsidó program helyett más politikai párt programját tüzték zászlójukra.

A zsidóságnak saját képviselőire van szüksége a parlament két házában, akik fentartások nélkül emelnek szót a közélet legfőbb forumáról minden olyan esetben, amikor speciális zsidó érdekekért kell sikra szállni. Ha pedig azt akarjuk, hogy saját képviselőink legyenek, akkor nem engedhetjük meg magunknak a szétforgácsolódás luxusát, de egységbe kell kovácsoljuk az összes zsidó erőket, mert ez az egyedüli lehetősége annak, hogy a zsidóság megkapja az őt megillető helyet a parlamentben.

Az Országos Zsidó Választási Blokk állandóan élénk kontaktust tart a napirenden lévő eseményekkel és meg fogja adni azt a programot, amelyen keresztül vezet az ut a zsidóság politikai képviseletéhez.

Kiélesedtek az ellentétek a liberálisok és a nemzeti párt között

A minisztertanács elhatározta, hogy revizió alá veszi a pénzkiutalásokat. A liberális párt le akarja szakitani a Dan Sever frakciót a nemzeti párt testéről. A nemzeti párt a csendőrtiszt prefektusok visszahivását követeli

(Cluj-Kolozsvár, junius 10. Az Uj Kelet tudósitójától.) Két nap óta tartja magát az a hir, hogy Stirbey-kormány helyzete megingott. A „Cuvantul" ma délutáni száma arról tud, hogyha a liberális párt és a nemzeti párt között legkésőbb junius 23-ig a megegyezés a közös listákra vonatkozólag létre nem jön, ugy a Stirbey-kormány lemond és a párt-kormánynak adja át helyét. A bukaresti lapok a ma délelőtti minisztertanácstól várták a konfliktus kirobbanását. Tegnap ugyanis a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ülést tartott, amelyen a párt miniszter tagjai is résztvettek. Ezen a tanácskozáson elhatározták, hogy a pénteki minisztertanácson követelni fogják a csendőrtiszt-prefektusok visszahivását és amennyiben ezt a kérésüket nem teljesitik, konfliktust provokálnak. A ma délelőtti minisztertanács ülésére azonban, nem tudni mi okból, nem került napirendre a kérdés. A minisztertanács lefolyását, ami rendkivül fontos határozatokat hozott, itt adjuk:

Revizió alá veszik az Averesu-kormány pénzpocséklását

(Bucuresti-Bukarest, junius 10. Az Uj Kelet tudósitójától.) Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyen Stelian Popescu igazságügyminiszter javaslatára elhatározták, hogy a választói igazolványokat fotografiák nélkül bocsátják ki, mert a rendelkezésre álló rövid idő alatt elegendő fénykép nem szerezhető be. Az igazolványokat a birák fogják kiosztani. Kimondotta a minisztertanács, hogy mindazok a törvények, amelyek a legfőbb törvényhozó tanács approbálása nélkül lettek megszavazva, nem lesznek a hivatalos lapban kihirdetve és nem lépnek életbe. Ezek közé tartozik a parlament tagjainak napidij emeléséről szóló törvény is és ennek következtében a szenátorok és képviselők kötelesek lesznek visszafizetni az előzetesen felvett napidijakat. A minisztertanács elhatározta az Averescu-kormány által törvénytelenül kiadott összegek revizióját is és minden egyes miniszter feladatává tette, hogy a saját reszortjában a vonatkozó vizsgálatot megejtse és erről a minisztertanácsnak jelentést tegyen. Az előző kormány által a költségvetési tölösleg felosztására vonatkozólag hozott határozatok hatályon kivül helyeztettek.

A juliusi katonai behivásokat visszavonták, illetve későbbre halasztották.

A tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvény kihirdettetik és hatályba lép.

A minisztertanács bizottságot nevezett ki, amely tanulmányozni fogja a kereskedelmi és iparkamarák feloszlatásának eseteit.

Elfogadta a kormány a legfőbb gazdasági bizottságának javaslatait, leszállitva a petróleumcikkek szállitási és kiviteli illetékeit, egyben azonban felszólitják a petróleumvállalatokat, hogy ne a munkások, hanem adminisztrativ és magasabb technikai személyzetük számának csökkentésével takarékoskodjanak. A minisztertanács délután 3 órakor ért véget.

Kolozsvár törvényszéki elnöke garantálja a szabad választásokat

A Stirbey-kormány rendeletének megfelelően az egész ország közigazgatási és igazságügyi szervei széleskörü előkészületeket tesznek a julius 7-én kezdődő általános választásokra. *Simu* prefektus még a hét elején érintkezésbe lépett *Andrei* kolozsvári törvényszéki elnökkel, aki a kolozsmegyei választókerület elnöke is egyuttal. A prefektus hivatalosan közölte a törvényszék elnökével a Stirbey-kormány első minisztertanácsának határozatát, amely a választások kiirását és a választótestületek összehivását rendeli el. Ma délelőtt felkerestük hivatalában Andrei törvényszéki elnököt, aki a választások előkészületeiről a következőket mondotta munkatársunknak:

— A kormányhatározat értelmében már megtettem az intézkedéseket, hogy a kolozsmegyei választókerületben a választások simán és akadálytalanul nyerjenek lebonyolitást. Harmincegy szektorra oszlik fel a kolozsmegyei választókerület és ebből nyolc Kolozsvárra esik. A kolozsvári szavazók ugyanott fogják szavazati jogukat érvényesiteni, ahol a tavalyi választások nyertek lebonyolitást. Az egyes szektorok elnökei Kolozsvár és Kolozsmegye birói karából kerülnek ki, akiket sorshuzás utján fogunk kijelölni. Kivételt csak a vezető járásbirók képeznek, akik hivatalból elnökei az illető választó szektornak.

— A választói igazolványok szétosztását a jövő hét szerdáján kezdjük meg. A törvény fényképes választói igazolványt ir elő, az elmult évben azonban belügyminiszteri rendelet felfüggesztette a fénykép alkalmazásának kötelezettségét. Ebben az évben még idevonatkozólag semmilyen rendelet nem érkezett és igy mi a törvény rendelkezésének megfelelően, fényképes választói igazolványokat fogunk készittetni. (Erre nem kerül sor, mert — mint lapunk más helyén közöljük — a minisztertanács a fényképnélküli igazolványok mellett döntött. Szerk.)

— Mindenesetre ki kell jelentenem, — fejezte be nyilatkozatát a törvényszék elnöke, — hogy személyemmel garantálom a választások szabad és tiszta lebonyolitását. Minden választópolgár szabadon és kényszer nélkül fogja akaratát az urnák előtt gyakorolhatni.

Párisból
fürdő-
ruhák
érkeztek
SIPOS
harisnyaüzletébe, Cluj, Reg. Ferd. 8.
Vigyázzon a cimre

A liberálisok robbantani akarnak?

A nemzeti párt minden lépést megtett ahhoz, hogy veszélyben forgó hegemóniáját biztositani tudja. Az utóbbi napokban a nemzeti párt körében egyre határozottabb formában jut kifejezésre az a vélemény, hogy a liberális párt ki akarja játszani a megállapodást és kizárólagosan a maga számára akarja biztositani a hatalmat. A nemzeti párt vezetői komolyan számolnak azzal az eshetőséggel is, hogy Bratianunak sikerülni fog a *Dan* Sever frakciót, amely már a tavaly is nagy hajlandóságot mutatott a liberálisokkal való megegyezésre, lekapcsolni a nemzeti párt testéről és épen ezért komoly hangok hallatszanak abban az irányban, hogy a liberálisokkal meg kell kötni a választási paktumot. A párt vezetősége azonban nem hajlandó tágitani attól az elhatározásától, hogy önállóan veszi fel a küzdelmet a választásokon.

Hogy ez a küzdelem milyen eredményekkel fog végződni, az egyelőre nagyon is kétséges. A kormány számos intézkedése komoly aggodalomra ad okot a nemzeti parasztpárt körében és egyre világosabban látszik, hogy a kormány különböző intézkedései nem igen szolgálják azt az igéretet, amely szabadválasztásokra vonatkozik.

Tiz csendőrtiszt prefektus

A Stirbey-kormány egymásután adja ki azokat a rendelkezéseket, amelyek bár törvényes keretek között mozognak és a megállapodás betartásának látszatát keltik, mégis alkalmasak ahhoz, hogy mind jobban megijesszék a nemzeti parasztpárt hiveit. A kormány tiz megye élére csendőrtörzstiszteket nevezett ki a prefektusi teendők elvégzésére.

A kinevezések már nemcsak a regátra szoritkoznak, hanem csendőrtiszteket állitottak több erdélyi megye élére is. *Laugier* ezredes Aradmegye vezetését vette át. *Baianescu* a a jasi-i csendőrezred parancsnoka temesvári prefektus lett, Szilágymegye élére *Ignat* csernovici csendőrezred-parancsnok került, Szolnok-Dobokában pedig *Stefanescu* csendőralezredest ültették a megyefőnöki székbe. Paul *Jonescu* csendőralezredes vette át a brassói prefektura kormányzását és a regáti, valamint a beszarábiai megyékbe is több helyre neveztek ki katonatiszteket, előszeretettel csendőrparancsnokokat a főispáni székbe. A háromszékmegyei alispánt ugyan megbizták a megye ügyeinek vezetésével, de ez a megbizás csak egy napig tartott, amikor áthelyezték Storojinetbe, az ottani subprefektust pedig Háromszékbe küldték. Kölcsönösen cserélték ki Biharmegye subprefektusát a radauti alispánnal és a regátban összevissza dobálták a megyei alfőnököket.

Liberális választási elnököt

A liberálisok ezenkivül kieszközölték a Stirbey-kormánynál, hogy a választási elnökök személyeiben is olyan változásokat eszközöljön, amelyek rájuk nézve kedvezőek.

Mindezek a tények rendkivüli módon elkeseritik a nemzeti parasztpárt vezetőit és ennek a tegnapi pártértekezleten élesen adtak kifejezést. Felszólitották Maniut, hogy amennyiben Stirbey-kormánya továbbra is helyt ad a liberálisok céltudatosan vezetett machinációinak, vonja le ennek következményeit és demonstrative távozzék abból a kormányból, amely a szabadválasztások levezetésére teljesen alkalmatlan.

A miniszterelnök nyilatkozata a külföldi sajtóban

Stirbey miniszterelnök ma fogadta a külföldi sajtók képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a jelenlegi kormány kizárólag választási kormány, amelynek feladata garantálni a tiszta választásokat. A közös vagy külön listák kérdése nem a kormány gondja, hanem csupán az egyes pártokat érdekli.

Ami a külpolitikát illeti, a kormány folytatja az ismert irányelvek szerinti politikát, respektálva a szerződéseket.

Arra a kérdésre, mit szól a miniszterelnök Bratianu Jonelnek, a liberális pártkörben tett kijelentéseihez, Barbu Stirbey herceg azt válaszolta, hogy ezek a kijelentések egészen természetesek, hiszen mindegyik pártvezérnek meg kell arról győződnie, hogy ő kerül a hatalomra és ezt a meggyőződését mindegyik pártvezér hirdeti is. Máskülönben nem is merne a választók elé menni.

A miniszterelnök ezután közölte még, hogy Lepadatut Németországból, a kereskedelmi delegációt pedig Rómából visszarendelte, hogy tegyenek jelentést a tárgyalások menetéről és vegyék át utasitásaikat.

Egy nagynevü párisi ügyvéd táviratilag jelentkezett Mussolini merénylője védőjéül

Róma, junius 10. A rendkivüli biróság tegnap kezdte meg Luzetti perének tárgyalását, aki az elmult szeptemberében merényletet követett el Mussolini ellen. Luzetti kijelentette, hogy ninesenek büntársai és már évek óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy Mussolinit megölje. A vádlott cinikusan viselkedik.

Giafferi a párisi ügyvédi kamara egyik vezetője táviratozott Rómába, hogy védeni akarja Luzettit és ezér kéri a per tárgyalásának elhalasztását.

Nem lesz többé foghullás

Egy bécsi fogorvos felfedezése. A gráci fogorvos-kongresszus szenzációja

(Bécs, junius 10. Az Uj Kelet tudósitójától.) A fogorvosok kongresszusán, amely az elmult napokban tanácskozott Grácban, egy fiatal bécsi fogorvos, Dr. Josef Weinmann szenzációs közlést tett az időelőtti foghullás megakadályozásáról. Dr. Weinmann mindössze tiz percig beszélt, de közlései szokatlanul mély érdeklődést keltettek a kongresszus tagjai között. Weinmann a foggyógyászat biológiája számára uj utakat jelölt meg, amely a fogvédelem és fogak épentartása szempontjából sokat igér.

Dr. Weinmann orvosi elgondolása abból indul ki, hogy azok a mirigyek, amelyek az ugynevezett belső kiválasztást szolgálják, föltétlenül összefüggnek a fogak korai kihullásával. A fiatal orvos megfigyelte, hogy mindazok a megbetegedések, amelyek a hypophisis-mirigyek elsorvadására vezethetők vissza, rendszerint a fog kihullásával járnak. A további orvosi megfigyelések igazolták, hogy az emlitett mirigyek csökkenő funkciója esetén foghullás mutatkozik. Igy tehát a hypophizis eredményes kezelése egyuttal jelenti a fogak megmentését. Az orvos e mirigyek elektromos uton való erősebb müködését elő tudja idézni, mire a kisérő jelenségeket is, igy a foghullást meg lehet gátolni. Dr. Weinmann eddigi kisérletei igazolják minden eddigi föltevését.

Néhány évtized előtt a foggyógyászat még csak a harapófogót ismerte és operativ uton szüntették meg a fájdalmakat. De fölismerve a fogsornak az emésztésre, anyagcserére és közérzetre való fontos szerepét, az orvostudomány a beteg fogak ellenállását tüzte ki célul plombálással. A mai generáció az előző kezelés révén már nem szenved természetes és mesterséges fogvesztést, mint az előbbiek, mégsem lehetett az időelőtti foghullást megakadályozni. A fiatal bécsi orvos föladata lesz az uj kezelés révén a fogápolás ügyét jelentékenyen előmozditani. Ha dr. Josef Weinmann orvosi fölfedezése beválik, akkor a jövőben, ha nem is tünnek el egészen, de semmiképpen sem fognak nagy szerepet játszani a mesterséges fogak és fogsorok, hanem az orvosok idejében fognak gondoskodni a fogak épségéről.

Jugoszláviában is feloszlatják a parlamentet és uj választásokat irnak ki

A kormány nem várja be az albán konfliktus rendezését

(Belgrád, junius 10. Az Uj Kelet tudósitójától.) A jugoszláv politikai körök érdeklődését még mindig az albán-jugoszláv konfliktus köti le és a belpolitikai kérdések teljesen háttérbe szorultak.

Makszimovics Bózsó volt belügyminiszternek a kormányba való visszatérése befejezett ténynek tekinthető. A volt belügyminiszter a közoktatásügyi miniszteri tárcát fogja elfogadni a választási kormányban és ebbe már a demokraták is beleegyeztek. Egy demokrata miniszter Makszimovics visszatéréséről ezeket mondotta az ujságiróknak:

— Semmit nem mondhatok. Szó van arról, hogy visszajön, de ki tudhatja, hogy mi történik. Egyelőre semmilyen irányban nem teszünk semmit, mert előbb bevárjuk, amig a radikálisok hivatalosan is bejelentik azt az óhajukat, hogy Makszimovicsot vissza kell venni a kormányba.

A politikai élet tegnapi szenzációja Makszimovics Bózsó volt belügyminiszternek az elutazása volt. A volt belügyminiszter a belgrádi lapok szerint kedden délután a királyhoz, Topolára utazott és szerda délután fog Őfelségénél audiencián megjelenni. Az audienciának nagy jelentőséget tulajdonitanak politikai körökben.

A kényes külpolitikai helyzet miatt a kormánypártok több tagja azt a hirt terjesztette, hogy néhány hónappal elhalasztják a választásokat. A képviselők szerint a választásokat csak az albán konfliktus rendezése után, a legjobb esetben januárban tartanák meg. A kormányhoz közelálló politikusok azonban kategórikusan cáfolják ezeket a hireket és felkérték az ujságirókat annak a közlésére, hogy az események a választások kiirása irányában fejlődnek. A parlament feloszlatása e hét végén, vagy a jövő hét elején mindenesetre meg fog történni.

A kormánypártok köreiben a választások kiirásának bizonytalansága miatt nagy az idegesség. Az idegesség főleg a demokraták soraiban nagy, miután a demokrata képviselők vannak a legrosszabbul tájékozódva a kormány terveiről.

A „Pravda" értesülései szerint Vukicsevics Velja miniszterelnök és Marinkovics Voja külügyminiszter a napokban a királyhoz utaznak és ezalkalommal Őfelsége aláirja a parlament feloszlatásáról és a választások kiirásáról szóló ukázt. Errevonatkozólag a kormány egyik tagja a lap munkatársának ezeket mondotta:

— A választások a levegőben vannak. Azok a hirek, amelyek arról tudnak, hogy a külpolitikai helyzet miatt elhalasztják a választásokat, minden komoly alapot nélkülöznek. A választások elhalasztása csak egyetlen esetben következnék be, még pedig akkor, ha a külpolitikai helyzet annyira elmérgesednék, hogy az ország népét nem lehetne kitenni egy választásokkal járó izgalmaknak. Erre azonban a jelek szerint, reméljük, nem fog sor kerülni.

— **A Palesztinahivatal közleményei.** A junius 1-én Konstancából indult „Sinaia" hajóval 153 kivándorló és turista ment ki Palesztinába. Az egyes kategóriák szerint ez a szám a következőképp oszlik meg: „A" vizummal kiment (500 font vagyonnal) 4, „D" vizummal (hozzátartozói által kérve) 60, „G" vizummal (visszavándorlók) 30 és „H" vizummal (turisták) 17 személy.

Ma vagy holnap ujra Mihali Tivadar foglalja el Kolozsvár polgármesteri székét

Az uj polgármester revizió alá fogja venni az Osvada-rezsim gazdálkodását

(Cluj-Kolozsvár, junius 10. *Az Uj Kelet tudósitójától.)* Abban a kinos tojástáncban, amely a kolozsvári városi tanács sorsa körül immár másfél év óta folyik — a mai nappal ismét döntő fordulat állott be. Ma délelött visszaérkezett Bukarestből dr. *Mihali* Tivadar, Kolozsvár első megválasztott tanácsának polgármestere, aki magával hozta a Stirbey-kormány döntését a Kolozsvár polgármesteri székéért folytatott harcban: *a kormány elhatározta, hogy visszavonja a táblai itélet ellen beadott felebbezést, amely tudvalevőleg ugy döntött, hogy a jelenlegi, törvénytelenül installált tanács helyébe a régi törvényhatósági bizottság helyezendő vissza.* Ilyenformán a kolozsvári itélőtábla döntése jogerőre emelkedett és

ma, vagy legkésőbb holnap Osvada Vasile és hivei helyét ismét dr. Mihali Tivadar és az egész város akaratából megválasztott tanácsosok foglalják el.

A déli órákban a főtéri lakásán kerestük fel dr. Mihali Tivadart, hogy közvetlen forrásból értesüljünk a kolozsvári városházán beálló ujabb rezsimváltozásról. Mihali dr.-t, aki néhány perccel azelött érkezett meg, épen ebédközben találjuk. Megszakitja étkezését és az őt annyira jellemző szivélyeséggel fogadja az Uj Kelet munkatársát.

— Igaz-e, hogy kegyelmes ur ismét elfoglalja Kolozsvár polgármesteri székét — kérdezzük.

A régi — uj polgármesternél

— Kénytelen vagyok vele — válaszolja mosolyogva dr. Mihali Tivadar. Tudniillik nem az én akaratom, hanem a Stirbey-kormány akarata ez, — teszi hozzá magyarázólag, — amely az ország közigazgatásában ismét a legalitást és a polgárok akaratát akarja érvényre juttatni. *Capățăneanu* belügyi államtitkár rendeletére a kormány ma délelött visszavonta a kolozsvári itélőtáblától azt a felebbezést, melyet még az előző kormány nyujtott be az ismert táblai döntés ellen. Ez a táblai döntés expressisz verbisz megállapitotta, hogy az Averescu-kormány törvénytelenül járt el akkor, amidőn minden alapos és komoly indokolás nélkül eltávolitotta a helyéből Kolozsvár első megválasztott tanácsát, hogy helyébe a város többségének akaratával ellenkezően, saját pártembereit állitsa Kolozsvár közigazgatásának élére.

A kolozsvári itélőtábla döntése tehát ilyenformán jogerőre emelkedett és ennek megfelelően ma, legkésőbb azonban holnap a jelenlegi tanácsnak Osvada polgármesterrel együtt át kell adni a helyét.

Elsőnek üdvözöljük dr. Mihali Tivadart, mint Kolozsvár „uj" polgármesterét, majd programja, közelebbi teendői iránt érdeklődünk.

Üres kasszát talál a legális tanács

— Sajnos, igen sulyos körülmények között vagyok kénytelen a város ügyeinek irányitását ismét átvenni. Kolozsvár kasszái teljesen üresen állanak, a város a szó szoros értelmében a csőd szélén áll. Ide kellett, hogy juttassa az a rezsim, amely a város sulyos helyzetét semmibe véve, merész bőkezüséggel kezelte a közpénzeket. *Sulyos százezrekről beszélnek, amelyek tulhajtott utazási költségek és egyéb cimeken vándoroltak volna ki a város amugyis tulterhelt kasszájából.* Én természetesen nem adok hitelt ezeknek a kósza hireknek, de kötelességemnek fogom tartani, hogy

mihelyest a város ügyeinek vezetését átvettem, a lelépő rezsim gazdálkodását szakértőkből álló bizottsággal felülvizsgáltassam és alapos revizió alá vétessem.

A lelépő rezsim egy fiktiv és csak papiron létező költségvetést állitott fel és teljesen bizonytalan bevételi tételekkel szemben könnyü szivvel szavazott meg százezres ajándékokat. A költségvetést is revizió alá fogom vétetni. A legszigorubb takarékosság elvét kell a városnak érvényre juttatni, hogy kincses Kolozsvárnak teljes anyagi romlását az utolsó pillanatban is megakadályozzuk.

Eddig szól Mihali Tivadar dr. nyilatkozata, amelyhez kevés hozzáfüzni valónk van. Kolozsvár város polgársága az elmult év februárjában szabad választás utján olyan tanácsot állitott a város ügyeinek élére, amelyben a polgárság minden rétege képviselve volt és amely általános megelégedésre vezette a város ügyeit. Ezt a tanácsot az Averescu-kormány hat hónapi eredménytelen vizsgálati tortúra után, hajánál fogva előráncigált érvek alapján feloszlatta és egy tisztán néppárti párthivekből álló, ugynevezett ideiglenes bizottsággal helyettesitette, amely hat hónapig állt a város polgárságának kontrollja nélkül Kolozsvár élén. Az elmult év decemberében kitüzött ujabb választásokon a polgári béke szellemében az összes pártok egyezményt kötöttek, amelyet azonban az Osvsda-rezsim felboritott és a tanács állandó bizottságából minden előzetes igéret és a közigazgatási törvény szellemének megcsufolása árán kibuktatta a nemzeti párt, a szociálisták és zsidóság reprezentánsait.

Visszakerül a régi állandó bizottság

Ez a rezsim, amely fölött már a kolozsvári itélő tábla is kimondotta az itélő szót, távozik mostan. Müködésének ideje alatt az évek óta esedékessé vált városi kölcsönt nem valósitotta meg, de horribilisan felemelte a villany- és vizdijakat, megállitotta a városban az épitkezést, de a törvény paragrafusainak határozott utasitásai ellenére sem hivta össze a város közgyülését, hogy beszámoljon müködéséről. Kolozsvár polgársága reméli dr. *Mihali* Tivadar és a régi városi tanács intronálásával, amelynek állandó bizottságában *Tuffli* Richárd, dr. *Kertész* Jenő, dr. *Lucian* Sándor, *Terhes* Gyula és *Hubai* Kálmán vettek részt, diktatorikus allürök, egyéni és politikai érdekek hajszolása helyett csak a város érdekeit szolgáló adminisztráció fog intronálni a kolozsvári városházán.

(k. r.)

Lindberg hazaérkezésének napján még a tőzsdét is bezárják Newyorkban

Chamberlainék vasárnap megkezdik körutukat az európai városokban

Washington, junius 10. Az Óceán átrepülője, Lindberg kapitány fogadtatására olyan ünnepség készül Amerikában, amilyenre alig van példa az Unió történetében. Lindberg ma érkezik meg Newyorkba, a Memphis nevü cirkálón. Megérkezésével kapcsolatban az amerikai hadügyminiszter napi-parancsot adott ki, amelyben közli Lindbergnek ezredessé való kinevezését, aki ebben a minőségében továbbra is a hadsereg repülő csapatánál marad szolgálatban. A kinevezést Coolidge elnök már jóvá is hagyta. Newyorkban Lindberg fogadtatása olyan arányu lesz, amely minden képzeletet felülmul. Igy, ami Amerikában a legnagyobb szenzációt jelenti, még a tőzsde is zárva lesz a hős pilóta megérkezésének napján.

Berlin, junius 10. Chamberlain és Lewinet vasárnap kezdik meg körutjukat a különböző európai városokba. München és Bécs meglátogatása után Prágába mennek, majd innen a pilseni sörgyár meghivására, Pilsenbe. A pilseni sörgyárak különösképen azért hivták meg Chamberlaint, mert tudvalevő, hogy a pilóta nagy kedvelője a sörivásnak. Chamberlainék utolsó állomása Varsó lesz, ahonnan Berlinbe térnek vissza.

Bécs, junius 10. Az osztrák légi forgalmi társaság Chamberlain elé Bécsbe való indulásakor 12 repülőgépből álló rajt fog küldeni, egészen Salzburgig. Chamberlain leszállásakor Hainisch köztársasági elnök és Seipel kancellár fogják fogadni a pilótákat. Utána ünnepi lakomák lesznek.

Páris, junius 10. A francia kormány belátta, hogy Nungesser és Coli felkutatására irányuló megfeszitett kisérletek nem járnak eredménnyel, miért is elhatározta, hogy felhagy Nungsser és Coli felkutatására irányuló kisérletekkel.

A szovjet Vojkov meggyilkolására az orosz ellenforradalmárok tömeges kivégzésével válaszolt

A francia kormány interveniált Moszkvában, hogy a szovjet ne lépjen fel tulzott követelésekkel Lengyelországgal szemben

Varsó, junius 10. Az orosz emigráns diák által meggyilkolt varsói orosz nagykövet, Vojkov holttestét ma reggel félnyolc órakor az orosz követségről a varsói pályaudvarra szállitották. A koporsót lengyel katonai diszkiséret mellett vitték az orosz követségről a pályaudvarra. Ezzel egyidejüleg a lengyel kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, amelyen az orosz jegyzékre adandó válasz szövegét tanácskozták meg. A minisztertanács egyöntetüen visszautasitotta azt a vádat, mely szerint a lengyel kormányt felelősség terhelné a merényletért. A lengyel kormány hajlandó a szovjetnek azt a kivánságát teljesiteni, hogy a merénylettel kapcsolatbani vizsgálatban az orosz követség egyik közege, mint felügyelő vehessen részt. A lengyel jegyzék hangsulyozza, hogy az orosz jogi tényezők megfigyelői tevékenységét bár megengedi, de csak abban az esetben, ha az illető nem a követség, hanem a meggyilkolt özvegyének jogi képviselőjeként szerepel.

A francia kormány az orosz válaszjegyzékkel azott lengyel válasszal egyidejüleg utasitotta a moszkvai francia nagykövetet: interveniáljon a szovjetkormánynál azirányban, hogy ne lépjen fel tulzott követelésekkel Lengyelországgal szemben.

Moszkva, junius 10. Az orosz szovjetkormány a Varsóban elkövetett merénylet hatása alatt a legszigorubb retorziós lépésekre határozta el magát, amelyeket a legkönyörtelenebb módon azonnal foganatositott is.

A moszkvai forradalmi törvényszék a tegnapi nap folyamán egész tömeg halálos itéletet hozott, amelynek alapján már eddig husz halálos itéletet hajtottak végre.

Az elitéltek nagyrésze a cári uralom idején szolgálatot teljesitett tiszt, vagy pedig Denikin és Wrangel hadseregében szolgáló tiszt volt. Egyes elitélteknek bünéül azt rótta fel a moszkvai kormány, hogy angol ügyvivő megbizásából Anglia, vagy más állam javára Oroszország ellen kémkedtek. Az elitéltek között nagyon sok ismert név szerepel, igy többek között Elbengren, Jefraimov és Csegovitov tábornokok fiai, Mercevszky herceg és Pavel Dolgorukov.

A szovjetlapok szerint az elitéltekre rábizonyult, hogy nyilt harcot akartak kezdeni a szovjet ellen és az eddigi titkos aknamunkát nyilt terrorista felkeléssel akarták felváltani.

Zongora - occasió!

Előnyös nagybani kötésem folytán az összes világmárkás zongorákat e n g r o s árban árusitom, Kitünő uj pianinok 26000 lejért. Uj kereszthuros rövid zongorák már 45000 lejért k a p h a t ó k

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,

Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fióküzlet: BUDAPEST

ZSIDÓ NÉPÉLET

A zsidó népzene

Kihámozni elemeit a zsidó zenének nehezebb föladat, mint ősi irásleletekből megállapitani az elődeinkre vonatkozó kultur-emlékeket. A zene egymásba folyó, egymást fölszivó kölcsönhatása sokkal erősebb, semhogy ujból rekonstruálni lehessen az eredeti zenét, amely viszont ki tudja honnan támadt, milyen ujabb és régibb melódiákból.

Ám azért bizonyos vonalon meg lehet találni a zsidó zenei ös-motivumot, de a kutatásnál figyelembe kell vennünk nemcsak a melódiát és az ütemet, hanem a történelem minden más adottságát, igy elsősorban és különösen a zsidó népnek függetlensége és államisága idején kifejlődött muzsikáját. Ez a zene — a szentélybeli instrumentális zenére kell gondolni — ha nem is volt minden izében a zsidó nép alkotása, de velejében és lelkében mégis a nép zenéje lüktetett benne.

Ebből a korból mindössze két reprezentatiós zenei emlékünk van: a „Lödavid boruch" kezdetü zsoltár indulószerü dallama és a Kolnidre sejtelmes, borongó, esdő éneke. Ezeknek ritmusa és tagoltsága egészen keleti, de azért különbözők az arab és más olyan keleti nép zenéjétől, amelyekkel a zsidó nép a régmult idők éveiben érintkezett.

A zsidó reneszánsz-mozgalom fontos kulturtényezőt lát a zenében és csak természetes, hogy régi zenekincseink és a nép mai és közelmult dalait át kivánja menteni ujabb zsidó generációknak. Ebből a célból egyesültek és alakultak több városban, de a legtöbbet e tekintetben mégis a zeneileg annyira előrehaladott Bécs zsidósága tett eddig. „Massada" néven Bécsben zsidó egyesület alakult a régi héber és az uj jiddis dalok gyüjtésére és zenei feldolgozására. A „Bnei Brith" páholy pedig fölhivást intézett a zsidó és nemzetközi zenevilághoz, hogy a zsidó zenealkotások népszerüsitéséhez és ismertetéséhez koncertekkel járuljanak hozzá.

Az első jelentős zenész, aki a felhivásnak eleget tett és pedig komoly, nagy eredménnyel: Joel Engel volt, Tel-Aviv zeneiskolájának nemrégen elhunyt tanára. Engel fiatalságát azon környezetben töltötte és zsidó öntudatra csak java-éveiben ébredt, amikor szorgalmasan kutatott zsidó zenei emlékek, népdalok, folklorisztikus anyag után. Ő maga dolgozta fel és fixirozta le az oroszországi zsidó tömegek gyönyörü, szivhez szóló dalait, amelyekben természetesen még erősen uralkodnak a szláv hatások. Engel saját kompozicióban igyekezett zsidó zenestilust megalkotni, azonban minden zsenialitása ellenére mégsem volt képes tovább jutni Sulzernél, aki a zsinagógiai zene modernizálása mellett mindig igyekezett kihangsulyozni a keletiességet és az akkor rendelkezésére állott történeti eszközökhöz képest a héber nép ritmusait szötte kompozicióiba.

A zsidó népzene leginkább orosz és lengyel vidékeken virul. Szerelmi dalok, népballadák, sóhajos románcok egyképpen e nép érzésvilágát fejezik ki formában és hangfestésben ugyan oroszosan, de azért olyan intenzivitással, ami csak a zsidó lélek mélységeiből törhet a fölszinre. Mindegyik zsidó népdalban föltétlenül megvan a zsinagógai dallam meleg szomorusága és sejtelmessége és sok vidéken, különösen, ahol a zsidók zártabb egységben élnek, a népdalok egészen a zsinagógai énekek zenei elemeit ölelik magukba, Itt természetesen a nemzsidó környezet népdalai telitve vannak zsidó melódiával.

A zsidó zenei reneszánsznak Oroszországból kellett kiindulnia már csak azért is, mert testvéreink ezen a földön szenvedtek legtöbbet és ennélfogva Palesztina felé való honvágyuk is itt jutott erősebben kifejezésre. De nagy szerepe volt az ujjáéledésben magának az orosz zenének is, amely ugyszólván hidja a nyugati és keleti muzsikának és mint ilyen fele uton elébe járult az uj zsidó zenének.

Ám az uj zsidó zene nem sarjadhat ki csakis az otthoni talajból. Minden nemzet népi muzsikájának szüksége van az ottani föld televényére, szüksége van a meghitt tájékra, az emberekre, akik biztonságban érzik magukat annak a népnek a sugaraiban, amely a nép csöndes házaira esik. Egyidőben azt hitték, hogy a chaszid zene a hamisitatlan, az igaz zsidó muzsika, de a tudományos zenekutatás majdnem kivétel nélkül mindegyikben kideritette a kölcsönhatást, éppen ugy, mint a profán népdalokból.

A zsidó népzene tudatosan és öntudatlanul fog feljődni — Erec Jiszraelben.

Az idegen lakosság fejveszíve menekül Pekingből, Csangkajsek előnyomulása miatt

Huszezerfőnyi hadsereget koncentráltak a hatalmak Tiencsinbe a koncessziós területek védelmére

London, junius 10. Csankajsek és Feng-Ju-Siang egyesült csapatainak diadalmas előretörése Peking felé, a koncessziós hatalmakat a legnagyobb kétségbeeséssel tölti el. A szövetséges hatalmak, mint Sanghajból érkező táviratok jelentik, 20 ezernyi főből álló hadsereget koncentrálnak Tiencsinbe, egy japán tábornok parancsnoksága alatt. A sereg feladata az lesz, hogy a nemzetközi koncessziós területeket megvédelmezze az előrenyomuló kinaiak ellen.

Ugyancsak Sanghajból jelentik, hogy az egyesült kinai nacionalisták kétnapos ütközetben Sang Suang környékén nagy győzelmet arattak és magát a várost be is vették. A sangtungi csapatok nagyrésze Csankajsekhez pártolt át, aki erőltetett meneteléssel nyomul előre a Sárga folyó mentén, mialatt a Jangcsekiang alatt álló csapatok egyre-másra hozzácsatlakoznak. Pekingből a koncessziós területek lakossága sürü csoportokban menekül Sanghajba, mert attól félnek, hogy Pekingben zavargások lesznek.

Lepadatu miniszter Kolozsváron, Mosiu tábornok Nagyváradon tartottak programbeszédet

Liberális igéretek a választásokra

(*Oradea-Nagyvárad*, junius 10. *Az Uj Kelet tudósitójától.*) *Mosoiu* tábornok csütörtökön megérkezett Nagyváradra és az este már fogadta is a nagyváradi sajtó képviselőit, akiknek hosszasan nyilatkozott a liberális párt jövő terveiről és a nyugati határzóna jelentőségéről.

Mosoiu tábornok nyilatkozatát azzal kezdte, hogy főképen azért örvend az *Averescu*-kormány bukásának, mert teljesen elhanyagolták az ország egyik legértékesebb részét a nyugati határzónát, amelynek kulturális és gazdasági kiépitése és megerősitése a liberális pártnak legfőbb törekvése és a tábornoknak ez személyes ügye és kedvenc eszméje. Hiszi, hogy most, amikor a liberálisok ujból át fogják venni a kormányt, meg fogja valósitani az összes régi terveit.

Egyetem Nagyváradnak

— Rég érzem szükségességét — folytatta Mosoiu tábornok — egy nagyváradi egyetem felállitásának. Hat-nyolc vármegyének egész lakossága gazdaságilag Nagyváradra gravitál. Szükséges, hogy ennek a centrumnak főiskolája legyen, hogy a falvak és a városok román ifjusága könnyen hozzájussanak magasabbfoku iskolákhoz. Ha egyelőre nem is tudnak minden fakultást magában foglaló egyetemet felállitani, de legalább egy filozófiai és liberális fakultást az idén szeretnénk megnyitni.

— Ami a gazdasági kérdést illeti, Bihar-megye és Nagyvárad igényeit két csoportban tudom osztani. Az első különben az egész országra egyformán vonatkozik. Ez a közlekedés megjavitása, hogy a lakosság termények olcsón, gyorsan és biztosan szállithassa piacra. A másik pedig a kellő tőke kérdése. A rég megkezdett, de a távozásunk folytán félbemaradt terveink alapján ki fogjuk épiteni a közlekedésügy összes szerveit, mintaszerü vasuti forgalmat fogunk teremteni.

Majd a vámszabadraktár kérdésére tért át a tábornok és nyilatkozatát igy folytatta:

A lej stabilizálása

— A vámszabadraktár terveit ismerem. Szivesen támogatom annak megvalósitását. Ami a pénzügyi helyzetet illeti, a liberális kormány a lejt azon a ponton fogja stapilizálni, amely teljesen megfelel az export és import érdekeinek. Ami a váradiak ama panaszát illeti, hogy a Banca Nationala aránytalanul kevesebb leszámitolási hitelt nyujt a váradiaknak, mint például Arad, Temesvár, vagy Kolozsvár városának, határozott igéretet tehetek, hogy mindent el fogunk követni ezen tarthatatlan helyzet megszüntetésére. A Nagyváradon szedett óriási kamatok is megszünnek mihelyt a liberális kormány uralomra kerül.

Külön listával mennek a liberálisok

A választások kérdésében is nyilatkozott Mosoiu tábornok és hangsulyozta hogy dr. Lupu külön parasztpártján kivül egyetlen más párttal sem tárgyal a liberális párt az együttmüködésre vonatkozólag. Hangsulyozta a tábornok, hogy a liberális pártban nagyszámban vannak kisebbségi tagok, akik a legszivélyesebb fogadtatásban és bánásmódban részesülnek.

Az iskolákért

Az iskolákra vonatkozólag kijelentette a tábornok, hogy ő a legteljesebb tanszabadság hive, aminek bizonyitéka az, hogy bár még nincsenek kormányon, a rendelkezésére álló összeköttetéseket arra használta fel, hogy a nagyváradi zsidó liceum legalább erre a tanévre visszakapja nyilvánossági jogát. Ezt nem azért tette, mert az ország választások előtt áll, hanem, mert ő az egyetemes kulturát szolgálja.

Lepadatu miniszter az adók mérsékiését igéri

A liberális párt kolozsvári organizációja ma délután 5 órára gyülésre hivta egybe a párt kolozsvári tagjait és a megyei organizációk vezetőit. A gyülésen megjelent Alexandru *Lepadatu* kultuszminiszter is, aki ma délben az expresszvonattal érkezett Kolozsvárra.

Lepadatu nagy expozét tartott a belpolitikai helyzetről, amelyben többek között a következőket mondotta:

Az utóbbi időben olyan magatartást tanusitott az Averescu-kormány, amely elkerülhetetlenné tette bukását.

Három pontban foglalja össze a bukás okait: 1. A törvénytelenség szelleme, amely a közpénzek elherdálásában, a megyei és városi tanácsok feloszlatásában, tisztviselők elmozditásában nyilatkozott meg. 2. A kalandos pénzügyi politika, amely a tisztviselők fizetésegységesitésében kulminált. 3. A diktatórikus törekvések, amelyek katonai és közigazgatási intézkedéseiben megnyilvánultak. A bukás közvetlenül Bratianu Jonel határozott magatartásának volt köszönhető, aki az uralkodó előtt rámutatott a helyzet veszélyességére. Az országnak most egységes kormányra van szüksége és ez csak a liberális kormány lehet. A liberális kormány külön listával indul a választási küzdelembe és első feladata lesz a közterhek megkönnyitése, az Averescu-rezsim által megszavazott adók reviziójával.

A liberális párt egyébként ma beterjesztette a törvényszékhez jelölőlistáját, amelynek élén Lepadatu miniszter áll.

Motto: „Zongoravétel bizalom dolga"
Legnagyobb garancia erre a 38 év óta fennálló
TRISKA I. cég
kitünő hirneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — FÖRSTER világmárka vezérképviselete.
CLUJ, Strada Saguna No 14.

Telefon 4-19

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
Szidra:
Böhálótcha
5687. Sziván 11.
1927. junius 11.

— **A római román kereskedelmi delegáció tagjai visszaérkeztek.** Bukarestből jelentik: A római román kereskedelmi delegáció tagjai visszaérkeztek Bukarestbe. Rómában csak Cezar Popescu, a delegáció vezetője maradt, aki ott várja meg a kormány instrukcióit.

— **A francia kamara leszavazta a gyufagyártásról szóló javaslatot.** Párisból jelentik: A francia kamara 281 szavazattal 243 ellen elvetette a gyufagyártásról szóló törvényjavaslatot. Poincaré nem vetette föl a bizalmi kérdést és igy a leszavazásnak nem lesznek következményei.

— **Lokalizálták a konstancai kikötő tüzét** Bukarestből jelentik: A konstancai kikötőben kitört tüzet tegnap este eloltották, miután sikerült a benzintartályokat izolálni. A kár több mint 20 millió. Sulyos következményei vannak a tüznek abban a tekintetben is, hogy egy uj motorszivattyus mühely felállításáig a petróleumkivitel Konstancán keresztül lehetetlenné vált, legalább két hónapra, mert a Daicoi—Konstanca vezeték nem müködhetik.

— **Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó ujabb akciója.** Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó sulyos helyzetéről hirt adott az Uj Kelet. Száz szegénysorsu özvegy és háromszázötven árva gyermek szükös egzisztenciáját fenyegeti veszély és a zsidó társadalom bizony nem veszi ki részét ebből a támogatásból, amire ennek az igazán nemes intézményünknek szüksége van. Minimális támogatást kér az Árvagondozó, de zsidóink igen jelentékeny része még azt sem hajlandó áldozni. A helyzet annál sulyosabb az özvegyekre és árvákra, mert a Joint is beszünteti eddigi szubvencióját. E hó nyolcadikán az Árvagondozó elnökének, dr. Leitner Fülöpnek lakásán értekezletet tartottak, amelynek egyetlen tárgya az intézmény sulyos helyzete volt. Konstatálták egyuttal, hogy a támogatást éppen a legvagyonosabb erdélyi zsidó családok vonják meg ettől az altruista intézményünktől. De az iparosok nagy tömegéből is nagyon gyéren vállalják az Árvagondozó tagságát. A vezetőség elhatározta, hogy az egyesület széleskörü taggyüjtő akciót indit az Árvagondozó anyagi megszilárditása céljából. Egy kis, hölgyek és urakból álló csoport fogja fölkeresni mindazokat, akik még nem tagjai az Árvagondozónak.

* **Dr. Radnay—Fényes** szünidei diák-tánciskolája junius 28-án kezdődik a *román zenekonzervatórium koncerttermében.* (Király-ucca 14. sz.) Órák kedd—péntek 5—7. Beiratkozás lakásunkon, Szentgyörgytér 2. sz. emelet. Bővebben a falragaszokon.

— **Az olasz fascista milicia katonái rálőttek a nizza-ventimigliai tehervonatra.** Párisból jelentik: A francia-olasz határon a fascista milicia egy csapata többször rálőtt a nizza-ventimigliai tehervonatra, közvetlenül az olasz határ átlépése után. A francia vasutasok azt mondják, hogy néhány tucat golyó érte a kocsikat és tisztán látták, hogy a milicia emberei lövöldöztek. A francia rendőrség azonnal érintkezésbe lépett az olasz határőrség parancsnokával, aki kihallgatta a milicia embereit, akik tagadták, hogy lövöldöztek volna. A vizsgálat megállapitotta, hogy a szerkocsin és több vagonon golyók nyomai vannak. Az olasz politikai hatóságok előzékenyen felajánlották az ügy tisztázásához segitségüket.

* **Teljes üzletfelosztás** miatt hatóságilag engedélyezett *végeladás* a Raclam textiláruházban *főpostával szemben.* Összes textilcikkek minden elfogadható árban kiárusittatnak.

* **Junius 15-én nyilik meg az „Opera Filmszinház" a Román Operában.**

Tovább folyik a vizsgálat a gyermekgyilkossággal vádolt Snyarics Makica ügyében

(Cluj-Kolozsvár, junius 10. *Az Uj Kelet tudósitójától.)* A tiltott mütétek végrehajtásával és gyermekgyilkossággal vádolt *Snyarits* Makica bünügyében Muresan rendőrkapitány, a bünügyi osztály főnöke ma délelőtt befejezte a vizsgálatot. *Kozma* textilmérnököt, akit magzatelhajtásra való felbujtás vádja alatt tartóztattak le, még tegnap a késő esti órakban szabadlábra helyezték, ugyszintén Snyarits Makica cselédjét is. Letartóztatta azonban a rendőrség *Simon* Andrásné mérai asszonyt, aki hasonlóképpen magzatelhajtást végeztetett magán az idegbeteg doktorkisasszony által és akit még betegen találtak meg a titokzatos Hosszu-uccai lakásban.

Ma délelőtt felkerestük Hosszu-ucca 18. szám alatti lakásán Snyarits nyugalmazott tábornokot, a megtévedt leány apját. A beteges, megrokkant ember megtörten panaszolta, hogy 42 évi becsületben eltöltött katonai szolgálat után, miközben 19 dekorációt kapott, éri ez a meghurcoltatása. Ő nem hisz a vádakban, amelyeket leánya ellen emelnek. Felesége, a tábornokné, a ház udvarán levő kis kert termékeit árulja nap nap után a Deák Ferenc-uccai zöldség piacon, hogy a család hallatlan nyomorán enyhitsen. Mutatja nekünk a munkában megkérgesedett tenyerét, amely egykor ápolt és finom volt. Snyarits Makica szobájában most is átható kloroform-illat honol megvetetlen ágy, hintaszékben himbálódzó emberi csontváz, gipsz női aktok egészitik ki a szobát, ahol Makica „mesterségét" gyakorolta.

* **Bikszád gyógyfürdő nyitva junius hó 1-től.** Ivókura, meleg ásványviz és szénsavas fürdők, hidegviz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangu orvosi szaktekintélyek által javalva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. — Szobák még előjegyezhetők. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágositást készséggel nyujt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

— **Egy volt hadügyminiszter milliós kártéritési pöre a hadügyminisztérium ellen.** Párisból jelentik: André Lefévre képviselő, aki a nemzeti blokk kabinetjében hadügyminiszter volt, kártéritési pert inditott a hadügyminisztérium ellen négymillió frank erejéig. Periratában előadja, hogy ő, aki hivatásos vegyész, a világháboru idején találmányainak egész sorát bocsátotta a francia hadsereg rendelkezésére, amely annak sok hasznát is látta, de az ő megkérdezése nélkül a szövetséges államoknak is átengedte a találmányok titkát. Évek óta egyezkedő tárgyalások voltak, amelyek nem vezettek eredményre, tehát Lefévre most a pör utjára lépett.

* **Törvény által** előirt napló- és leltár-könyvek kaphatók a Bernát papirosáruházban Cluj, Főtér 9.

— **Dr. Deutsch Ernő — Brassó uj főrabbija.** Brassóból jelentik: Az itteni kongresszusi hitközség dr. Neumann főrabbinak O-Budára történt megválasztatása következtében megüresedett lelkipásztori székét dr. Deutsch Ernő nagyszentmiklósi rabbival tölti be. Az uj főrabbi, akinek beiktatását a következő hetek valamely napján ejtik meg, Pápáról származott Erdélybe. Teológiai tanulmányait Bécsben, a dr. Schwarz világhirü tudós vezetése alatt álló rabbiszemináriumban végezte. Az uj főrabbi az országrész legkiválóbb szónokainak egyike.

— **B. Karpin ujabb erdélyi turnéja.** B. Karpin, a Keren Hajjeszód jeruzsálemi delegátusa, aki már a tél folyamán több erdélyi várost látogatott meg szép sikerrel a Keren Hajjeszód érdekében, az erdélyi kuratórium meghivására néhány nap óta ismét Erdélyben tartózkodik. Látogatásának első állomása Szatmár volt, ahol *Szönyi* Géza dr. kiséretében kezdte meg a Keren Hajjeszód akciót. Sövuoth másodnapján nagyszámu, főleg az ortodoxia soraiból rekrutálodó közönség előtt tartott Karpin előadást a statusquo templomban. Az ünnepek után Karpin megkezdte a Keren Hajjeszód-munkát, amely tekintetbe véve a szatmári zsidóság sulyos gazdasági helyzetét, kecsegtető eredménnyel indult meg. A jeruzsálemi delegátus néhány hétig marad még erdélyben, amely idő alatt Baiamare, Somcutamare, Sighetul-Marmatiei városokat és Máramaros több helyét fogja felkeresni. Ennek kapcsán közöljük, hogy *Giszkalay* János, *Löbl* Lajos titkár kiséretében az elmult négy hétben a jeruzsálemi központ és az erdélyi kuratórium kérésére Déva, Hátszeg, Petrozsény, Vulkán, Szászváros, Alba-Julia, Segesvár és Aiud városokat látogatta meg a Keren Hajjeszód érdekében. Mindezen városok zsidósága nagy szeretettel fogadta a Palesztina Alap kiküldötteit és sikerült is Giszkalay Jánosnak ujabb nagyszámu hivet szerezni a különböző pártárnyalatokhoz tartozó zsidóság körében a Zsidó Nemzeti Otthon felépitésének.

* **Biztositsuk** *életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztositó Rt.-nál. Képviselet az ország minden helyiségében.*

— **A német kormány végrehajtja a gazdasági konferencia valamennyi határozatát.** Berlinből jelentik: A német kormány elhatározta, hogy a nemzetközi gazdasági konferencia valamennyi határozatát elfogadja és azok megvalósitásán közremüködik. Ebből a célból kéri a népszövetséget, siettesse a szükséges munkálatokat.

— **A bálna és a kábel.** Kissé fanatisztikusan hangzó kábeljelentés érkezett Washingtonból, mely szerint az Alaska-félszigethez vezető egyik hatalmas kábel üzemében zavar állott be és ezt a zavart egy óriási bálna okozta volna. Kutató hajók vizsgálták végig a kábelt, amelynek környékén a bálna nyomára bukkantak és végül felfedezték, hogy a kábelt a bálna több helyen megsértette. Ez az első nyári bálna hir. A fiumei cápának igyekeznie kell, mert az idén, mint látható, nagy a konkurrencia.

* **Románia uj vámtarifája** dr. Bereczky Ernő forditásában és alapos magyarázataival 350 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Szerda, junius 15, szerda
Szerda, junius 15, szerda
Szerda, junius 15, szerda
Világvárosi
ilmszinház
nyilik meg a legpazarabbfilmujdonságokkal
a román
OPERA-ban

— **A cluji pályaválasztási tanácsadó** hosszas és alapos előkészületi munkálatok után e hó 15-én kezdi meg rendes munkáját Strada Paris 36 alatti helyiségében. (Hivatalos órák: vasárnap délelőtt 8—10, szerdán délután 3—6.) A szervezet e hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja első nagyszabásu szülői értekezletét az iparkamara nagytermében a következő programmal: Dr. Kertész Jenő: Megnyitó beszéd. Dr. Elekes Mikló: A gyermek psyhológiája és a pályaválasztási tanács. Kun Adalbert: A pályaválasztási tanács feladatai és gyakorlati munkája. Diamant Izsó: Zárószó. Tekintettel arra, hogy a Pályaválasztási tanácsadó felekezet és nemzetiségre való tekintet nélkül mindenkinek ingyenesen áll rendelkezésére, a szülői értekezleten is az összes szülőket, tantestületeket és minden érdeklődőt szivesen látnak.

— **A praktikus feltaláló.** A stockholmi rendőrség elfogta A. W. Nordlander vegyészmérnököt, aki a müvészi reprodukciónak uj módját találta fel. Éppen találmányának értékesitéséről tárgyalt egy külföldi csoporttal, mikor letartóztatták. Nordlander találmányát titokban arra használta fel, hogy költségei fedezésére müvészi tökéletességgel készült hamis dollár- és fontbankjegyeket hozott forgalomba. A bankjegyeket kisebb mennyiségben eddig ismeretlen segitőtársa csempészte ki külföldre. Azt vallja, hogy eddig még nagyon kevés hamisitványt hozott forgalomba. A külföldi pénzcsoport, amikor a mérnök letartóztatásáról értesült, ajánlatot tett, hogy megveszi a bankjegyhamisitó eljárást.

— **Szenes Bélát exhumálják és Bródy Sándor sirja mellé temetik el ujból.** Budapestről jelentik: Alig egy hete, hogy Szenes Bélát, a kitünő vigjátékirót igen nagy részvét mellett eltemették. Az a sirhely azonban, ahova Szenes Bélát temették, nem lesz az iró végső nyugvóhelye, mert holttestét rövidesen exhumálni fogják. Halála előtt két-három héttel ugyanis Szenes Béla feleségével a rákoskereszturi temetőben sétált és meglátogatta Bródy Sándor sirját. Szenes akkor azt az óhaját fejezte ki felesége előtt, hogy nagyon szeretné, ha halála esetén Bródy Sándorhoz közel nyugodhatna. Abban a nagy izgalomban, amelyet Szenes Béla váratlan halála keltettt, az özvegynek nem jutott eszébe férjének ez a kivánsága és csak most gondolt rá, amikor már nyugodtabban tud a történtekről gondolkozni. Az özvegy ezért eljárt a budapesti zsidó hitközségnél és előadta kivánságát, hogy férjét Bródy Sándor mellé temessék. A hitközség készséggel hozzájárult az özvegy kivánságához, Szenes Béla holttestét exhumálni fogják és igy a fiatalon elhunyt irót valószinüleg junius 20-ikán temetik el végleges nyugvóhelyére.

SPORT

A III. ker. TVE Kolozsváron

Vasárnap: Haggibbor—III. ker. TVE.
Hétfőn: Universitatea—III. ker. TVE

Szombat este érkezik Kolozsvárra az óbudai professzionista futballcsapat, amely vasárnap a Haggibborral, hétfőn pedig az Universitateaval fogja összeméri erejét. A III. kerületi TVE, amely mindig is jelentős poziciót foglalt el a magyar futbalbajnokságban, a profi futballbajnokságban a negyedik helyet foglalja el. Különösen a bajnokság finisében futott fel az óbudai csapat oly kitünő formára, hogy egymás után öt mérkőzésen, többek között az UTEval és az MTK-val szemben került ki győztesként és ma a legjobb magyar futball csapatok egyikének számit.

Az óbudai vendégek gyors és iskolázott futballt játszanak, különösen közvetlen védelmük és a csatársorok balszárnya képvisel igaz klasszist. A III. ker. TVE a legerősebb futballegyüttes, amely ez évben Kolozsváron vendégszerepel és szereplése elé érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg nemcsak Kolozsváron, hanem távol vidéki városokban is. Ellenfele vasárnap a Haggibbor megerősitett csapata lesz, hétfőn pedig az egyetemi együttes, amely a csernovitzi válogatott mérkőzés alkalmával tett tanuságot kiváló formájáról. A III. ker. TVE a következő játékosokkal szerepel Kolozsváron:

Neuhaus, Török, Kenyeres, Mayher, Werner, Magyar, Hauser, Másai, Horváth, Konyor, Schiller, Dröxler, Lengyel, Kovásznai.

Közgazdaság

Tőzsde

A piac szilárdsága egész napon át tartott élénk forgalom mellett. A lej a külföldi pénzpiacokon néhány ponttal visszaesett.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank rt. jelentése — **Valutapiac 1927 junius 10 (Rador)**

Devizák	Kolozsvár	Zürich nyitás	Zürich zárlat	Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
Zürich	3310—3320	—	—	491	3280	11036	13672	649	1923½
Newyork ..	171—171½	51993	520	2554	170	57370	71075	3376½	—
London	835—838	252520	252520	12402	828	278625	3452½	16402	485⅝
Páris	680—690	2036	203620	—	665	2247½	2784½	13235	39162
Milano	960—970	2865	2865	140¾	945	3165	3917	18662	550½
Prága.....	510—512	1540	1540	75½	504	1699¼	2105	—	296¼
Budapest ..	3000—3012	9065	9065	—	2960	—	12384	588¾	—
Belgrád	—	91350	913½	—	296	1007¾	1248¼	5941	176
Bukarest ..	—	307	306	15	—	340	423½	20	60½
Varsó	—	5810	5810	—	18½	6410	7943	377	—
Bécs	2400—2420	731750	7317	—	2400	8072½	—	47487	—
Berlin	4080—4090	12317	12318	—	4050	13597	16840	79987	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 306, Páris 1500, Budapest 34000, Bécs 42350, Prága 20.

A kolozsvári Banca Agrara 65 milliós követelését nem ismeri el az uj kormány. *A „Cuvantul" mai száma azt a szenzációs hirt közli, hogy az uj kormány nem hajlandó elismerni Averescuéknak a kolozsvári Banca Agraraval kötött és a parlament által megszavazott azon megállapodását, amely 65 millió lej kártérités megfizetésére kötelezi az államot a bankkal szemben. Amint ismeretes, a banknak hosszabb idő óta egy pere volt folyamatban az állam ellen a földreformmal kapcsolatosan neki juttatott koncesszió visszavonása miatt. Közben az Averescu-kormány perenkivüli megállapodást létesitett és egy törvénnyel 65 millió lej kártéritést biztositott a bank számára. Az összeg végleges kifizetésére hosszabb terminus volt megállapitva, az összegnek egy részére azonban a kormány távozása előtt két nappal kiutalást adott a pénzügyminisztériumhoz, amelyet az még nem fizetett ki. A „Cuvantul" értesülése szerint, az uj kormány most távirati rendeletet bocsátott ki, amellyel a Banca Agrara jogait a 65 milliós követelésre felfüggeszti és elrendeli, hogy az uj közigazgatási tanács másirányu határozatáig a pénzügyminisztérium tagadja meg az első részlet kiutalásának kifizetését.*

A bethleni országos vásár. Az idei bethleni országos vásárokat junius 19 és 20-án fogják megtartani. 19-én lesz az állat-, 20-án pedig a kirakó vásár.

Közel 70 milliárd dollár volt 1926-ban Amerika állami jövedelme. Newyorkból jelentik: A legujabb kimutatás szerint az Egyesült-Államok jövedelme 1926-ban pontosan 78.649 millió dollárt tett ki, szemben az előző évi 77.333 millió és az 1924 évi 70.768 millió dollárral szemben.

Feltünő olcsó

nyári vásár van az előnyösen ismert

„LOUVRE"

női divatáruházban (Főtér 8. sz.)

1 m. crepon, minden szinben .. Lei 29
1 m. szerbvászon .....—..... 29
1 m. I-a Cosmanosi delain 39
1 m. mosó marocain 49
1 m. I-a francia marocain 59
1 m. I-a francia batist..... 65
1 m. I-a Raye zephir 54
1 m. I-a francia száda .....Lei 69
1 m. 100 cm. széles, mosó selyem pouplin..... 144
1 m. 100 cm. széles mintás selyem pouplin..... 144
1 m. 100 cm. széles angol pouplin.. 165
1 m. 100 cm. széles francia mosó georgette, gyönyörü szinekben .. 115

Selyem crepe de chinek 650 Lei

Chiffonok, kelengyevásznak

óriási választékban.

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia" kenyér

5687 a KKL 25 éves jubileuma

A jubileum alkalmából minden zsidó testület aranykönyvi bevezetéssel támogatja a KKL-t

AKKL a zsidó Palesztinaföldjét vásárolja vissza Erdély zsidósága az 5687. jubiáris évben 1000 dunamot váltson vissza 6.000.000 lejjel.

ARANYKÖNYVI BEVEZETÉS.... 20.000 lej

Október—májusi eredmény: 1,841.817·70 Lei

VIII. számu kimutatás

A tizenöt első város május 31-én

Felhozott 5686 október-májusban Lei	Város neve és zsidó lélekszáma		Felhozott 5687 október-májusban Lei
360.195	1. Timişoara	11000	285.089
227.723	2. Cluj	11500	280.783
323.796	3. Oradea ..	30000	263.107
116.025	4. Tg.mureş	4000	114.127
58.742	5. Lugoj ..	1770	64.766
59.783	6. Arad	8000	55.036
35.310	7. Sibiu	1310	49.247
87.332	8. Braşov ..	1700	47.846
81.418	9. Satmar ..	1500	35.591
66.043	10. Resita ..	460	33.985
33.783	11. Hateg....	700	30.599
47.632	12. Dej	8000	23.880
17.871	13. Dstmartin	490	23.526
31.898	14. Caranşebeş	460	23.504
40.975	15. Deva	728	22.411

Az első 15 város KKL munkája május hónapban nagyon gyenge eredményt mutat. A jubileumi év érdekében tulajdonképen egyedül Lugoj fejtett ki emlitésreméltó tevékenységet. Hét város május hónapban egyetlen banival sem jutott előbbre előző havi bevételénél és az azelőtti év eredményéhez mérten 12 város mutat erős visszaesést, csupán háromnak a fejlődése regisztrálható, azonban ez a fejlődés is épen csakhogy tulhaladta a mult évi összeget, de nincs arányban a jubileumi év elvárható bevételeivel. Sulyosabb természetü visszaesést mutat Timisoara, Oradea, Brasov, Szatmár, Resica, Dej, Deva. Uj bevételt nem tüntetnek fel májusban Arad, Satmar, Resica, Dej, Diciostmartin, Caransebes, Deva. Kiesett az első 15 közül Albajulia és ennek az oka, hogy májusban jelzett küldeménye kimutatás zártáig sem érkezett be. Sighet, amelytől számaránya alapján vártuk volna már a nagy lendületet a KKL munkában, egyáltalában nem mutatja, Petroseni ugyancsak mélyen hallgat, különösen a perselyürités munkája nem folyik rendszeresen, vagy negyon késedelmesen.

Sajnálatos az ellanyhulás, amely mutatkozik az első városokban is, de a kisebb helységekben egyaránt. Elszomoritó, hogy ezzel a panasszal épen a jubileumi évben kell éljünk. Minden cionistának egyaránt kötelessége, hogy épen a mai palesztinai helyzetben, a KKL munkának előbbrevitele utján hozzásegitse Erec-Jiszráélt a helyzet enyhüléséhez.

A Keren Kajemeth Lőjiszráél Erdélyrészi Irodájába 5687 Niszan 29-től Ijjar 29-ig a következő adományok folytak be.

Adományágak szerint:

Persely (2648 perselyből)	106.862·50
Aranykönyv	22.077·—
Akciók	9·900·—
Értékek	1.022·—
Templomadomány	6.178·—
Részletezetlen	70.936·—
1927 május 1—31-ig begyült	**216·975.50 Lei**

Helységek szerint: Baia-Mare *Lebi Hermann 2000 (6943), Bicaz *Mendel Mór 2180 (10785), Bihor *Kohn Ferenc 2055 (—), Brasov *Gruber Emánuel 3000 (47.846), Careii-Mare *Dr. Fehér Ferenc 1284 (6091·50), Cluj *K. K. L. Erdélyrészi Irodája 37.415 (280.783), Diciostmartin *Kasztner Miksa 4711 (23.526), Gheorghəni *Diamantstein Samu 1540 (11.078), Gherla *Herschkovits Benjamin 3900 (6850), Hateg *Müller Lajos 13.783 (30.599), Lugoj *Deutsch Béla 11.965 (64.766), Nadlac *Sternheim Miklós és Szücs Kálmán 3552 (11.841), Oradea K. K. L. Körzeti Iroda 34.363 (263.107), Pancota *Molnár József 1786 (4893), Petroseni *Hunyadi Andor 4697 (16.604), Reghinul Sasesc *Frank Emil 1350 (5435), Reteag *Mátyás Sándor 1143 (1763), Salonta-Mare *Dr. Kálmán Jenő 2135 (8775·75), Sabis *Kohn Jenő 1060 (4260), Sibiu *Spielmann Eliezer 4203 (49.247), Sighet *Cionista Iroda 1643 (17.320), Targu-Mures *K. K. L. Körzeti Iroda 18294 (114.127), Timisoara *K. K. L. Körzeti Iroda 34000 (285.089), Pinca *Fischer E. 2592 (5677), Zerindul-Mare 3100 (3750).

1000 lejen aluliak: Chesa (Oradeahoz) 600, Covasd (Oradeahoz) 705, Lipova 960 (11711), Jernut 618, Ghimesfaget 530 (2435) Lonea (Petrosenihez) 525 (2718), Salard Mures-T. 530 (1357) Sangheorgheni Padureni 900 (2401), Zalha 508.

500 lejen aluliak: Alparet 100, Atid 100, Baiesd (Hateghez) 100, Bocig 158, Ceaca 50, Deda 473, Faut 231, Fonau 370, Lunca bradului 300 (1127) Orastie 300 (4574), Ratosnea 325 (1214), Rau Alb 200 (1000), Santana 298, Simbriasi 200, Sintereag 443 (1095).

A nyár beállta előtt Juniusban minden helységben minden perselyt kiürit!

Legjobb persely: 1000 lej, Schwartz Sámuel Zerindul-Mare.

600 lejes perselyek: Gárdos Ferenc Oradea 670, Klein Miksa bankigazgató Cluj 603.

500 lejes perselyek: Friedmann Lipót „Hercules" dobozgyár Cluj 549, Weisz Ferenc Nadlac 505, Schwartz Sámuel Zerindul-Mare 535.

400 lejes perselyek: Ábrahám Sándor Hateg 435, Kun Jenő Pancota 438.

Mintaperselyek, *Cluj:* Simon M. Lajos 360, *Chesa* (Tincahoz): özv. Kappelné 300, Stern Dávid 300, *Covaad* (Tincahoz): Adler Zsigmond 370, *Fanau* (Tincához): Spira Izsák 370, *Lugoj*: Lineberger Ignác 320, *Nadlac:* Szücs Istvánné 300, *Oradea:* Wasserstrum Sándor 304, *Tinca:* Weinberger Sándor 338, *Zerindul-Mare:* Gottlieb Hanna 350.

Tudja e Ön már?

Ha naponta 1 lejt tesz a perselybe, az Erdélyben kihelyezett perselyek évente 6,000.000 lejt eredményezhetnének.

Tudja-e ön már?

hogy az egy év alatt egymaga Erdélyből 1200 dunamot jelentene az ősi földből a zsidó nép számára.

Tudja-e Ön?

hogy ilyen lehetőségek dacára e legtöbb kihelyezett perselyt nem üritik.

Hajlandó-e gondoskodni róla,

hogy ez alkalommal minden egyes persely kiürittessék?

Kezdjen hozzá azonnal

a perselyek üritéséhez!

A perselyek támogatása iránti érdeklődés felkeltéséhez!

a kihelyezett perselyek eredményeinek fokozásához!

a kihelyezett perselyek számának megduplázásához!

Ez a mi perselymunkánk nagy feladata.

Perselyek, *Bihor:* legjobb persely: **Kohn F. 240,** Jakab S. 210, Weisz G. 200, Egri M. 160, Grossz Zs. 130, Weinstein M. 105, Rosenfeld D. 100, 6 kisebb 370 (1515), *Bocsig:* Werner H. 158, *Bicaz*, áprilisi ürités (kimutatva a Targu-muresen): 1680, *Careii-Mari:* legjobb persely: **Mózes és Kertész 234,** Gross Lajos és Ági 170, Vajda J. 180, Grünstein B. 121, dr. Fehér F. 100, 10 kisebb 479.

Cluj Legjobb persely: **Klein Miksa igazgató 603.** Májusi üritést végezték a sómérok. *Kvuca Sigal* 21 perselyből 628, *Mátyás Mária* 33 perselyből 20 üritve, Mittelmann J. 282, Gerő—Vezuv cég 155, 18 kisebb 606 (1043), *Weisz Ernő* 11 perselyből 272, *Kvuca Dagania* 21 perselyből 582, *Kvuca Namir* 37 perselyből 994·50, *Kvuca D'vora* 36 perselyből 1052, *Kvuca Jona* 62 perselyből 30 üritve, Grün S. 150, 29 kisebb 723 (873). *Kvuca Dror* 50 perselyből 2939, Ábrahám M. 247, Fischer F. 230, Péterffi E. 179, Fényes Mártonné 164, Wertheimer Samuné 102, dr. Sebestyén 100, Mult és Jövő szerk 100, 42 kisebb 1454. *Kvuca Pil* 91 perselyből 45 üritve, dr. Weisz Fülöp 100 44 kisebb 1103 (1203). *Kvuca D'vorah* 16 perselyből 12 üritve 232. *Kvuca Zwi* 67 perselyből 36 üritve: dr. Hamburg J. 296, 35 kisebb 1059 (1355). *Kvuca Z'ér* 50 perselyből 1677, Rosenberg Mórné 125, Király M. 125, Rafael H. 119, Grünblatt S. 110, 45 kisebb 110. *Kvuca Sual* 80 perselyből 46 üritve, özv. Gross Lajosné 240, dr. Fisbher J. 100, 43 kisebb 1342·25. *Kvuca Neser* Centrala száll. váll. 118, 30 kisebb 824 (942). Winkler Janka 100. *Deda:* áprilisi ürités (részletezve Târgu-muresen) 473, *Diciosanmartin:* Legjobb persely **Mózes L. 270,** Kasztner B. 225, Grünfeldné 200, Spitz I. 140, Kiszauer S., Grün M., Mümalom., Polácsek S., Mannheim Á. 100—100, 45 kisebb 1335 (3284). *Faut:* Fodor A. 231. *Gheorgheni:* májusi ürités (részletezve Târgu-muresen) 1440. *Ghimesfaget:* (részletezve Târgu-muresen) 530. *Hateg:* márciusi üritést végezték: Löwi Ábrahám és Májer Imre. Legjobb persely: **Ábrahám Sándor 435,** Hirsch J. 130, Hirsch J-né 105, Weil M. 136, Léb Laci 112, Ábrahám J. 108, Májer M. 186, Löwi L. 100, Lörinc M. 110, Sámuel H. 135, 53 kisebb 1990 (3547). *Jernut:* (részletezve târgu-muresen) 618. *Covaci:* özv. Lindenfeld L-né 215, Ösztreicher K. 120 (335). *Luncabradului:* (részl. Târgu-muresen) 300. *Lipova:* áprilisi ürités 960. *Lugoj:* Legjobb persely: **Lineberger Ignác 320,** Huszár V., Neumann L., Lindner és Fillinger, Neumann Testv., Neumann H., Löwinger B., Schwartz H. Szameth R., Bauer Á., dr. Berdach H., özv. Wechsler L-né 1—100, Barát és Lengyel 155, Deutsch A. Fiai 180, Klein B. 270, Lichtenstein M. 147, Stern V. 106, Krausz R. 244, Deutsch I. S. 250, Deutsch J. 140, Deutsch B. 120, Neumann Á. 128, Kormos J. 213, Kling V. 118, Binder Á. 103, Bruder J-né 131, Sándor L. 200, 72 kisebb 2563 (6444). *Nadlac:* Legjobb persely **Weisz Ferenc 505,** Friedmann J-né 146 Sternheim Berta 236, Sternheim B-né 188, Sternheim F-né 212, Hönig V-né 100, Leopold L-né 105, SchafferI-né 145, Altmann J-né 110, Dr. Messinger Gy-né 100, dr. Hollos I-né 250, Weisz M-né 100, Szücs S-né 201, Grünbaum I-né 130, Gábor L-né 120, dr. Landesberg H-né 100, 9 kisebb 504, májusi ürités (3552).

Oradea: Legj. pers. **Gárdos Ferenc 670,** Lörinc A. 232, Klein M. 161, Farkas J-né 149, Faragó J. 133, Spitzer V. 142, Epstein S. 120, Rosenberg I. 119, Dr. Spitzer M. 117, Nussbaum A. 110, Stern V. 106, dr. Bihari M. 104, Bárány S., Reich J., Weisz E. Zs., Park Áruház, dr. Fehér Á. 1—100, Fried Erzsi 228, Szántó S. 220, dr. Ertler M. 200, Westfried & Paller 191, Vámos J. 190, Silberstein Á. 180, Spernát Zs. 1800, Pless G. 175, Fellner J. 172, Bárány É. 165, dr. Markovits P. 160, Niszel M. 151, Zissovits J. 150, özv. Blum J-né 160, dr. Markovits I. 130 Jachzel J. 125, özv. Steinfeld F-né 123, özv. Grünfeld J-né 122, Radiszier Gy. 121, Textil Centrala 120, Moskovits M. 120, Stolcz Gizi 117, Moskovits F. 116, Krausz E. 116, Lieber S. 112, Izsák I. 111, özv. Klein S.-né 110, özv. Schwartz F.-né 112, Deutsch P. L. 107, Schneider & Mihelffi 104, Brenner J. 101, Schwartz M., Grossmann vaskeresk., Freiberger J., Kálmán F., Vass J., Eisenberger B., Márkusz B., Salzberger J., Szántó D., Szent Antal gyógyszertár, dr. Bárdos I. dr., Váradi Ö., dr. Goldmann Á. 1—100, 1068 kisebb 22501, április második és május első felében az üritést végezték: Gottlieb H. 577, Jehuda csoport 228, Ussiskin cs. 146, Zeire Mizrachi 92, Gotlieb Herminke 24, Aviva Hadassa 63 perselyből 31226.

Pancota. Legj. pers. **Kun Jenő 438.** Márton S. 234, Kohn V. 186, Forgács Szerén 148, Márton R. 150, Rosenberg S. 100, kisebb 410 (1666) *Ratosnea* (Részl. Trg.-mureson 325). *Reghinul-sasesc.* Legj. pers. **Büchler Gyula 114,** Weicherz I. 100, 42 kisebb 1136, április ürités (1350). *Reteag.* Májusi üritést Blau Piri és Löwinger Ilus végezték (részl. hiányz.) 366. *Salonta-mare.* Legj. pers. **A templomi nagy persely** 195, 46 kisebb 1155 (1350). *Salard* (Trg.-muresen részletezve) áprilisi ürités 530, *Santana* Eidenschütz Mórné 298, *Sebis* áprilisi ürités. Legj. pers. **Schwartz Emánuel** 260, Fuchs L. 190, Fischer S. 140, Lefkovits B. 100, 9 kisebb 370 (1060). *Sibiu* az áprilisi üritést a sómérok, Aviva Jehudit, Aviva Rocinah és a Barisszia végezték. Legj. pers. **Breiner S. 158,** Scheinhaut I. 133, Rieger A. 115, Soderling S. 110, Grünberger J. 106, kisebbek 3360 (3982). *Sighet:* márciusi üritést végezték Klein Náci somér 7 pers.-ből 123, Weisz Zoli és Ungár Laci barisszianusok 7 perselyből 356, Fuchs Feri és Goldberger Jenő sómérok 15 perselyből 457, Fränkel Márton somér 9 perselyből 328. (Ringler Gitta 150, Adler P. 116, 34 kisebb 998). *Sintereag:* Legj. pers. **Hirsch Kálmánné 178,** Kurländer Á. 100, 3 kisebb 165 (443). *Tinca:* Legj. pers. **Weinberger Sándor 338,** az üritést végezték: Weinberger László és Fischer József, Adler S. 186, Keller J. 136, Kertész H.-né 133, Federgrün M. 133, Steiner M. 131, Pelmutter I. 110, Hillinger Á.

105, Schwartz S.-né, Schlesinger K., Fischer E., Adler M. 100—100, Held J. 92, Weinberger A. 75, Feldheim Á. 74, Klein I. 60, 8 kisebb 213 (2186). *Targu-mures:* áprilisi ürités részletezve Trg.-muresen 9440. *Zerindul-mare:* legjobb pers. **Schwartz S. 1000,** Gombo Zs. 200, Gottlieb V. 200, özv. Klein Fülöpné 225, Erdős S. 150, Gross H. 160, 7 kisebb 280 (2100).

Eddig 12.000 Font adományt jelentenek Jeruzsálemnek a jebileum aranykönyvi bevezetések.

Erdély a listán az utolsó előtti helyein kullog, még csak álmodni sem lehet a nagy nyugati országok 200-as, 100-as, 75-ös, 50-es stb. szériás bevezetéseiről. De a kis Erec-Jisrael mögött is messze mögötte maradtunk, ahol 35 bevezetés történt, és hol vagyunk Beszarábia, Regát, Bukovina aranykönyvi akcióitól, amelyek már 25—25 adományt értek el az aranykönyv számára 3 befizetett jubileumi aranykönyvi bevezetés történt és abból kettőt egymaga Lugoj teljesitett.

Mit is jelent az aranykönyvi bevezetés?

Jelenti a zsidó nép palesztinai nagy munkájával való egybekapcsolását azon igaz zsidó emberek nevének, akik hitközségük, vagy más zsidótestületek keretében érdemeset cselekedtek a zsidó közösség iránt. Jelenti zsidó testületeik hitközségek, zsidó események összekapcsolását az ősi föld ujjáéledésével. Ősi országunk ujjáépitéséről van szó, amelyekre számos más lehetőségis van.

Számos megkezdett aranykönyvi bevezetés van-amelyeknek befejezése jelentené a jubileumi aranykönyvbe való bejegyzést, ha az még ebben a zsidó év, ben befejezést nyert. Jó munkát a KKL jubileumi aranykönyvi akciójához.

Jubileumi aranykönyvi bevezetések: *Hateg I. Klein Henrik és neje* aranykönyvi bevezetésére begyült: Nőegylet, Aviva és Barisszia teaest jöv. 10 százaléka 178, kisebb adományok 100, *Schoffan Ida és Grün Albert* esküvőjén Müller Mariska gyüjtése 138, Lázár Henni bencsolásért 340, Grossmann Sándor házasságának 10-ik évfordulója alkalmából 640, Hólabda teákból Lőb A.-nénál 300, Majer J.-né-nél 550, Hirsch H-né 310, Bárdi E.-né 400, Berkovits H.-né 600, Zuckermandel S.-né 450, Stern I.-né 350, Grossmann K-né 500, Hirsch S.-né 350, Bárdi E.-né 363, Berkovits E.-né 170, dr. Vajnáné 512, Ábrahám S.-né 530, Antal Zs.-né 210, Löbl A.-né 150 Salamon A.-né 125, dr. Szarvasné 400, Löwi L.-né 200, Löb A.-né 250, kisebb adom 50. (Eddig begyült 14131).

Hateg II. Lövi Lipót bevezetésére: Max József, Rau Alb, adománya 100, Max Mór 200, (eddig begyült 300).

Lugoj III. *Lugosi Cionista Egyesület bevezetésére:* Táncmulatság jövedelméből 1000, Kis Aviva és Barisszia purimünnepélyéből 1000, Reisner Adolf adománya 500, Dobran Adolf: Dr. Kirschner nevében egy énekért 500, Bruder Aladár N. N. nevében 100, Goldfischer Manó kártyanyereségből 100, Steuer József 120, Aviva Mirjam rendezvényből 540 (eddig begyült 3860).

Oradea III. *Altmann Sámuel bevezetésére:* Müller Etus és Katz Lajos esküvőjén Jakab Irénke gyüjtése 540, Heimann Szinkör, a vilnai társulat jövedelméből 500 (eddig begyült 5075). *Dr. Markovits Ignác és neje dr. Geist Renée bevezetésére* Löw Zsigmond és neje 500, Hönigsberg Ignác 300, dr. Adorján Emil 100, dr. Löw Béla 100 (1000). Betelt **20253 Lej.** *Aviva Barisszia Oradea aranykönyvi bevezetésére:* esküvői gyüjtés 578 (eddig begyült 3267).

Sibiu *Megboldogult Sonderling Egon aranykönyvi bevezetésére:* Aviva Lea rendezvény 10 százaléka 221 (eddig begyült 16120) hiányzik még 3880 Lej.

Timişoara *Cionista Ifjuság arankönyvi bevezetésére:* kirándulási programból 7400.

Târgu-Mures *Helyicsoport bevezetésére:* 1000 (eddig begyült 2573), *Ifjusági blokk bevezetésére:* 607 (eddig begyült 10923), *Ohlswanger bevezetésére:* 800. A többi erdélyi városok Ohlswanger bevezetésére érkező adományok hozzá fognak számittatni.

Legujabb aranykönyvi bejegyzés: a Kolozsvári Neolog Hitközség közgyülése egyhangu határozattal kimondotta, hogy a hitközséget a KKL jubileumi aranykönyvébe bevezetteti. Ezen alkalomból a Keren Kajemeth céljaira 20 fontsterling adományt juttat.

Dunamadományok: *Diciosantmartini Barisszia* dunamjára: Weisz Margit kézimunkamegváltás 140, Kis Aviva mesedélutánján begyült 1287 (eddig begyült 4356). *Gherla. Aviva Barisszia dunamjára:* Herschkovits Lilly Aviva és Friedmann Sándor barissziánus esküvőjén az Avivából való kiváltásért 500, esküvői gyüjtés: dr. Mihály M., dr. Lénárd B., Braun S., Salamon D., Vajda E., Nasch B., Klein M., Barisszia 100—100 (eddig begy. 3130) Lei 1300. *Lugoj. Megboldogult dr. Singer Dávid dunamjára:* Krausz György barmicvája alk. Krausz Rezső, Rosenberg Lipótné, Dobrescu 100—100, Pilis Frida, Stern M., Löwinger B., Hainer H. 50—50, 5 kisebb 120, összesen 620. *Betelt összesen Lei 5020. Oradea. Gottlieb Herminke dunamjára:* Kirsch Etus és Müller O. esküvőjén 146, Halmos Zs. fogadása 80, kisebb 68 (eddig begyült 3893). L. 294. *Oradea. Megb. Nyul Rózsika dunamjára:* Hoffmann és Weisz esküvőn, Weisz Lea és Rachel gyüjt. 190 (eddig begyült 2147). *Petroseni Zsidók dunamjára:* Weizner Manó és Bieber Sári esküvőjén 340 (eddig begyült 5000). *Sighet. Somérok dunamjára:* Közgyülési gyüjtésből 225 (eddig befolyt 4350).

A snoder templomadomány még mindig nincs a KKL biztosok által kellően méltányolva, pedig egészen biztos, hogy Erdély zsidóságának tulnyomó részét kitevő orthodox elemek kellő felvilágositással szivesen nyujtanák adományaikat az ősi földre.

Végeredményben a snoder jól kiépitve legalább annyit jelent, mint a jól végzett perselymunka. Schweizban minden Tórához felhivott egyén kivétel nélkül le kell adja adományát a KKL-re.

Nálunk is elérhető, ha cionistáink összefogva, ernyedetlenül szorgalmazzák a hitközségektől ezt, a ma már általános zsidó kötelességteljesitést.

Templomadományok: *Bicaz* 500, *Ceaca* 50, *Gherla, Semlyén Aurél bankigazg.* 1000. *Hateg:* dr. Szarvas J. 140, Weil L. 110, kisebbek 860 (1110). *Oradea:* Mizrachi templom snoder 105, Zsidó Otthon imaházban dr. Bárdos I. 100, Katz R. 100, 4 kisebb 90 (290). *Tinca* 70. *Zalha:* Salamon L. 128, Bernát Zs. 145, kisebbek 235. *Targu-mures* 2940.

Akciók: 1. *Macothakció:* Lugosi hitközség eladott macoth utáni adománya 1041, Marosvásárhelyi hitközség 2989, összesen L. 4030.

2. *Chanukaakció* elszámolása: Orastie-estély jövedelméből 300.

3. *Purimakció:* Jubileumi táv. megv. *Alparet:* Goldstein Ilonka 100. *Atid:* dr. Ujhelyi M. és neje 100. *Gheorgheni* táv. megv. 100. A Grünfeld *Petach Tikva* 100. *Gherla:* Aviva-Barisszia purimi teaestély 1600. *Lonea,* gyermekgyüjtés: Korn Teodora 250, Üveges Malvina 115, Müller József 60 (425), Bauaer P. táv. megv. 100. *Petroseni:* purimbál jöv. 1500, gyüjtésből: Fejérvári Magda 400, Weisz Lici 370, Herz Magda 352, Ickovits Debora 145, Rosenberg Guszti 110 (1377), táviratmegv. dr. Halmos B., idősb. Felsner S., dr. Gruber, Somra-csapat, özv. Herz Henrikné, Felsner Sal., Herz J., Barisszia, Süssmann G., Schäffer L., Gárdos Á., Román I., Somércsapat, Rónai J. 100—100 (1400), összesen 4277. *Reteag:* Mátyás Olgi és Löwinger Ilus gyüjt. 400, Mátyás Ilus gyüjt. 377 (777). *Salonta-mare:* Purimbál jöved. 585, táv. megv. dr. Nébel Á. Farkas K. 100—100 (785). *Sangheorgheiu Padureni:* táv. megvált. Berkovits Mihály gyüjtése: dr. Sámuel S., Berkovits H., Rosmann, Weisz M. és neje, Olvashatatlan, Farkas M., Citrom B., Lebovits J. és neje, Rosmann Á. 100—100 (900). *Sighet:* Szmuk Mihály táv. megv. 100. *Tinca,* purimgyüjtést végeztek: Klein Zoltán, Fischer József, Fischer Sándor, Weisz László, Zuckermann Laci 366.

KKL Virágnap!

KKL kirándulás! — szabad szinpad! nagymértékben segithetik a nyári bevételek feljavitását.

Temesvár ifjusági kirándulásával csaknem 10,000 lejt produkált a KKL. javára.

Különböző adományok: *Baia-mare:* részletezés hiány 2000.

Braşov: Orth. Izr. Hitk. adománya 300.

Cluj: Névtelen adomány 30.000. *Simbriasi:* Hirsch Márton 208.

Targu-Mures: kézimunkákból 590. *Timisoara:* (részl. Uj Korban) 26600.

Minden cionista kötelessége fürdőn és nyaralóhelyeken a Keren Kajemethre kinálkozó számos alkalmat gyüjtésre felhasználni!

Értékek: *Hateg:* táv. blankettáért 90. *Oradea: Bárány étterem* számoló blokk százaléka 150, Arnaygaras meséskönyvért 30. *Pancota:* lev. lapokból 120. *Petroseni:* képeslapokból 80. *Sighet:* képeslapokból 54, *Trg.-Mures:* 495.

Keren Kajemeth Löjiszráél Erdélyrészi Irodája
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

VI. kimutatásunkban Aradról részletezetlenül kimutatott 4562 lei részletezése: a márciusi ürítést végezték *Gonda Irma* 21 perselyből 1014, *Hertz Mariska és Feinkuchen Margit* 40 perselyből 1771, *Hönig Frida és Rózsi* 14 perselyből 508, *Heller Ilonka* 7 perselyből 427, *Ulmer Mirko* 7 perselyből 410, *Chilevitz Rózsi* 5 perselyből 141, *Fábián Ella* 9 perselyből 292. (Legjobb persely: **Havas Mór 360** Klein László 281, Kallos J. 200, Goldstein L. 110, Koch M. 100, Friedmann J. 100, kisebbek 3412). *Áprilisi ürítést végezte: Gonda Irma* 17 perselyből 563, *Hertz Mariska* és Feinkuchen Margit 29 perselyből 1321, *Heller Ilonka* 7 perselyből 325, *Fábián Ella* 8 perselyből 232, *Chilevitz Rózsi* 6 perselyből 147, *Hönig Rózsi* 11 perselyből 310, *Irom Magda* 7 perselyből 162 részletezetlenül kimutatva. *VII. kimutatásban* (Legjobb persely: *Kalmár J, 147,* Holló F. 119, Koch M. 100, Muzsai J. 105, Ritter A. 100, dr. Vajda J. 105, kisebbek 2627 (3303).

Utazók! Berkovitsné Utazók!
ארטה. כשר vendéglője
Oradea Strada Nicolaj Iorga (Zöldfa-u. 19.) Izletes Oradea
házikoszt. — Mérsékelt árak. — Dietás koszt is.
Kerthelyiség megnyilt

Kereskedők figyelmébe!
Ajánlok Erdélyszerte elismert שטרענג ארט. כשר a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, legtisztábban kezelt és frissen olvasztott
libazsirt
Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Marostorda megyében eladó egy 87 katasztrális holdas tagositott földbirtok, urilakkal és gazdasági épületekkel. Cim a kiadóhivatalban. 2785

Egy Clayton-Schutleworth cséplő 6-os, egy Garet kazán eladó. Raktáron tartok pálinkafőző üstökett, mosó üstöket és permetezőket stb. Weisz Salamon rézmüves, Simleul-Silvanie

Hajhullás
és hajkorpa ellen legjobb szer az
„Egger-Petrol"
Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában

Keresek két vagy három szobás, konyhás, fürdőszobás etc. modern lakást, a város bármely részében. Megkereséseket „Csendes lakás" jeligére a kiadóba kérek. 2787

Jóforgalmn füszerüzletet keresek helyben vagy vidéken. Ajánlatokat „Füszer" jeligére a kiadoba kérek. 2784

Üzletfeloszlatás miatt egy jókarban levő kétüléses autó igen jutányosan eladó. Értekezhetni dr. Sebestyén és dr. Fischer ügyvédek irodájában, Piata Unirii 20. sz. alatt.

Prima tüzifát
legjutányosabban házhoz szállit **FISCHER**
fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 *Telefon 1300*

A legkiválóbb
Perlessgloss-Apretura, Talppolitur,
valamint minden cipészipahoz szükséges vegyi termékek a
MERCUR
készitmények.
Gyártja:
Rozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-19. — Kapható minden jobb bőrüzletben

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat, R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10. sz.